

مطالعه هیستوپاتولوژیک استخوان کنجدی پائینی و تاندون خم کننده عمقی در سمهای غیر سالم در گاو

عبدالحمید میمندی پاریزی^۱؛ عزیزا... خداکرم نفتی^۲؛ رضا صحرائیان^۳ و علیرضا رعایت جهرمی^۴

(۱) بخش جراحی، گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز، شیراز - ایران

(۲) بخش پاتولوژی، گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز، شیراز - ایران

(۳) فارغالتحصیل دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز، شیراز - ایران

(۴) دانشجوی سال آخر دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز، شیراز - ایران

هدف از تحقیق، مطالعه ظاهری و هیستوپاتولوژی استخوان کنجدی پائینی و تاندون خم کننده عمقی در انگشتان غیر سالم گاو بوده است. با مراجعه به کشتارگاه شیراز، ۱۳ مورد اندام حرکتی خلفی و قدامی غیر سالم و دارای رشد بیش از حد سم و تعداد ۱۰ مورد اندام سالم جمع آوری گردید. استخوان کنجدی پائینی و تاندون خم کننده عمقی مربوط به انگشتان ۳ (داخلی) و ۴ (خارجی) از محل خود بیرون آورده شد و ابتدا مورد بررسی ظاهری قرار گرفت. در مطالعه ظاهری بجز یک مورد، تغییرات غیر طبیعی جزئی در استخوان کنجدی پائینی و تاندون خم کننده عمقی در اندامهای حرکتی غیر سالم در مقایسه با اندام های حرکتی سالم مشاهده شد. در یک مورد که یکی از انگشتان، بسیار متورم، ضخیم و غیر طبیعی بود. استخوان کنجدی پائینی و بند دوم و سوم به همدیگر جوش خورده بود و تاندون خم کننده عمقی نیز در قسمتی که از روی استخوان کنجدی عبور می کرد کاملاً آهکی شده بود. همچنین در مطالعه ظاهری ملاحظه گردید که استخوان کنجدی پائینی انگشت شماره ۴ در تعدادی از نمونه های سالم و عمدتاً در نمونه های غیر سالم در اندام خلفی بزرگتر از استخوان کنجدی انگشت شماره ۳ می باشد. در بررسی هیستوپاتولوژیک، از تعداد ۱۳ نمونه غیر سالم در تعداد ۷ نمونه، ضایعاتی شامل التهاب تاندون بصورت نفوذ و تجمع سلولهای آماسی تک هسته ای در تاندون در ۳ مورد، ضخیم شدگی غضروف مفصلی یک مورد، شاخی شدن پیاز پاشنه سم ۲ مورد، آهکی شدن سطحی تاندون ۱ مورد، تشخیص داده شد. همه ضایعات فوق در اندام خلفی، ۵ مورد مربوط به انگشت خارجی و ۲ مورد مربوط به انگشت داخلی مشاهده گردید.